

prof .Ing. Ľudmila Lipková,CSc.

Spoločná poľnohospodárska politika Európskej únie, jej reforma a vplyv na Slovenskú republiku

1. Vznik a vývoj spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie

Hoci bola spoločná poľnohospodárska politika Európskej únie vytvorená pred 40 rokmi, aj v súčasnej podobe predstavuje najvýznamnejšiu spoločnú politiku európskej pätnástky. Prvý návrh Európskej komisie na zriadenie takejto politiky bol predložený 30. júna 1960. Vtedajších 6 členských krajín chcelo vytvorením jednotného poľnohospodárskeho trhu zabezpečiť stabilitu v tomto sektore ekonomiky. Spoločenstvo malo nedostatok prakticky všetkých poľnohospodárskych výrobkov, pričom krajiny prechádzali fázou silného hospodárskeho rastu a zvyšovania kúpnej sily obyvateľstva.¹ Poľnohospodári v takejto situácii získali podporu prostredníctvom vyšších predajných cien, rôznych prémieí, dávok a náhrad. Výsledkom bolo, že sa obyvatelia spoločenstva dostali za prijateľné ceny k dostatočnému množstvu potravín a jednotný poľnohospodársky trh šiestich krajín sa stal sebestačný pri takmer všetkých hlavných produktoch.

O špeciálnej pozícii poľnohospodárstva v rámci EHS hovorili už Rímske zmluvy. Za hlavné ciele poľnohospodárskej politiky boli v jej článku 39 označené:

- zvýšiť produktivitu v poľnohospodárstve,
- zabezpečiť slušnú životnú úroveň poľnohospodárskemu obyvateľstvu,
- stabilizovať trhy,
- garantovať pravidelné dodávky,
- zabezpečiť primerané spotrebiteľské ceny.

Šesť krajín spoločenstva muselo na začiatku 60. rokov okrem nedostatku potravín riešiť aj problém vyľudňovania vidieka, ktorý mohol nedostatok poľnohospodárskej produkcie ešte prehĺbiť. Od roku 1968 sa v spoločenstve zaviedli spoločné ceny poľnohospodárskych produktov. Keďže boli určené na základe najvyššej národnej ceny v rámci spoločenstva, výsledné ceny sa v priemere zvýšili a presiahli aj ceny na svetovom trhu. Z tohto dôvodu musel byť jednotný poľnohospodársky trh chránený voči dovozom lacných poľnohospodárskych komodít zo zahraničia, pričom na tento účel boli uvažované dovozné clá, dovozné kvóty. Neskôr sa začali využívať aj netarifné prostriedky zahraničnoobchodnej politiky.

Zatiaľ čo na začiatku 60. rokov malo EHS problémy so sebestačnosťou v zásobení potravinami, na konci 60. rokov sa aj vďaka spoločnej poľnohospodárskej politike podarilo tento problém vyriešiť. O ďalších desať rokov sa už spoločenstvo stalo významným vývozcom agroproduktov. Vďaka nástrojom spoločnej poľnohospodárskej politiky dynamicky rástla domáca produkcia, zatiaľ čo sa dopyt nasýtil. Výsledkom bola zvýšená exportná výkonnosť poľnohospodárskeho sektora. Vyvážali sa najmä mliečne produkty, obilie, hovädzie mäso a cukor. Spoločenstvo sa stalo druhou najväčšou mocnosťou vo vývoze poľnohospodárskych výrobkov za Spojenými štátmi.

V priebehu dvadsiatich rokov od vzniku Spoločnej poľnohospodárskej politiky sa zásadne zmenila situácia v európskom poľnohospodárstve a nový stav, ktorý až do súčasnosti možno charakterizovať ako nadprodukciiu agroproduktov pri štedrom dotačnom systéme, vyústil do nevyhnutnosti jeho reformovania. Orientácia podporného systému na rozsah poľnohospodárskej produkcie podporovala jej ďalší nárast. Prebytok tlačil reálne ceny

---

¹ Mlynárčiková, V.: Spoločná poľnohospodárska politika a Slovensko, CEP júl 1999, s.1

komodít smerom dole, čo zvyšovalo náklady na vyrovnávanie smerom ku garantovaným cenám. Navyiac až 80 % podpory smerovalo do 20 % fariem, ktoré boli najväčšie a vyznačovali sa vysokou intenzitou hospodárenia. Tie ďalej zvyšovali svoj výkon, čo v konečnom dôsledku malo negatívny vplyv na životné prostredie.

Prvou zásadnou reakciou na tento stav bolo zavedenie kvóty na produkciu mlieka v roku 1984. Systém stanovenia kvóty je založený na tom, že pokiaľ produkcia danej komodity prekročí maximálnu povolenú hranicu, okamžite sa znižujú vyrovnávacie platby pre poľnohospodárov. Tento mechanizmus má agrosektor motivovať, aby sa snažil produkovať len do úrovne maximálnej hranice.

Ďalší návrh reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky predložila komisia v roku 1991. Reformný program bol ministrami ES schválený 21. mája 1992 na základe odporúčaní Komiséra ES pre poľnohospodárstvo Raya MacSharryho a jeho jadrom bolo zníženie cenovej podpory. Na základe týchto opatrení sa znížili intervenčné ceny pre všetky obilniny (pšenica, jačmeň, ovos a raž) o 36 % v priebehu trojročného prechodného obdobia (1993 – 1995). Farmári boli odškodnení za pokles vo výnosoch rozsiahlymi kompenzáciami. Ďalej boli obmedzené územia na pestovanie obilia a zavedené neobrábanie 15 % pôdy. Vďaka týmto krokom došlo k výraznému poklesu ceny obilnín. Spoločná poľnohospodárska politika a jej reforma bola v tomto období ovplyvnená aj prebiehajúcimi rokovaniami v rámci Uruguajského kola GATT. Spoločenstvo bolo vystavené tlaku Spojených štátov, ktoré požadovali zásadné zmeny v spoločnej poľnohospodárskej politike, ako súčasť výsledkov multilaterálneho kola obchodných rokovaní. Výsledkom bola najmä dohoda z Blair House, ktorú uzavreli obe strany 19. novembra 1992. Jej výsledky potvrdené v Záverečnom akte Uruguajského kola GATT boli nasledovné:

- 36 % redukcia v hodnote exportných subvencií v priebehu 6 rokov,
- 21 % redukcia hodnoty subvencovaných exportov v priebehu 6 rokov,
- 20 % redukcia domácej podpory,
- dohoda, že niektoré priame platby v rámci CAP budú vyňaté z týchto pravidiel, a nebudú považované za rozporné s GATT na obdobie 8 rokov (tzv. Zmierovacia doložka),
- dohoda o konzultáciách či niektoré exporty amerických ingrediencií do Európy v rokoch 1986 – 90 prekročili priemer a tak sťažili implementáciu reformy CAP.

Ďalšou etapou reformovania nákladného poľnohospodárskeho systému bolo v roku 1999 na Summitu EÚ v Berlíne prijatie Agendy 2000, ktorá bola súčasne rozpočtom Európskej únie na roky 2000 až 2006. Jej cieľom je zvýšenie konkurenčnej schopnosti európskeho poľnohospodárstva, ktoré sa má realizovať najmä prostredníctvom znižovania garantovaných cien jednotlivých komodít. Či už ide o hovädzie mäso, mlieko alebo obilniny, poľnohospodári majú sú za nižšie garantované ceny odškodnený prostredníctvom priamych platieb, ktoré sa však vypočítavajú na základe rozlohy farmy a nie sú tak naviazané na výšku produkcie. Okrem snahy znížiť ceny poľnohospodárskej produkcie EÚ je cieľom Agendy 2000 vyhovieť subvenčným limitom Svetovej obchodnej organizácie (WTO).²

2. Návrh reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky predložený Európskou komisiou v roku 2002

Na základe Agendy 2000 sa členské krajiny EÚ dohodli, že v polovici sedemročného rozpočtového obdobia pripraví zhodnotenie výsledkov implementácie záverov a ustanovení obsiahnutých v agende. Podľa analýz a štúdií schválila Európska komisia 10. júla 2002 návrh

---

² Lipková, E.: Svetové hospodárstvo, Sprint 2000, s. 34

na radikálnu zmenu Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Tento materiál bol prijatý na základe žiadosti Európskej rady pripraviť návrhy úprav spoločnej organizácie trhu, aby bolo možné zabezpečiť naplnenie cieľov Agendy 2000. Taktiež bolo potrebné zohľadniť závery Göteborgského summitu, ktorý požadoval zohľadnenie pôsobenia Spoločnej poľnohospodárskej politiky na životné prostredie a na udržateľný hospodársky rozvoj.

Zhodnotenie Spoločnej poľnohospodárskej politiky tak, ako ho predložila Európska komisia možno rozdeliť do piatich základných bodov:

- stabilizácia trhov s poľnohospodárskymi komoditami,
- vytvorenie udržateľného systému priamych platieb,
- zlepšenie rešpektovania štandardov,
- lepšia rovnováha v podpore poľnohospodárstva,
- rozvoj vidieckych oblastí.³

Materiál zdôrazňuje, že spoločná organizácia trhu by mala slúžiť výlučne ako záchranná sieť pre európskych poľnohospodárov, že agrosektor by sa mal orientovať na také produkty, ktoré si žiadajú spotrebitelia a nie na tie, ktoré podporuje únia, že potravinová bezpečnosť musí byť plne zakomponovaná do spoločnej politiky a že výška priamych platieb musí naďalej zabezpečovať primeranú životnú úroveň pre európskych farmárov.

Okrem zhodnotenia implementácie Agendy 2000 navrhla komisia radikálnu zmenu v Spoločnej poľnohospodárskej politike. Navrhuje totiž postupné odstránenie prepojenia finančných príspevkov zo spoločného európskeho rozpočtu na objem produkcie, rozlohu obrábanej pôdy alebo počet chovaných zvierat. Farmy by mali dostať priame subvencie, ktoré by boli vypočítané na základe výšky podpory v predchádzajúcich rokoch, pričom by nezáležalo na objeme a druhu poľnohospodárskej produkcie, ktorú by vykonávali. Súčasne by bola výška takejto subvencie ohraničená ročnou hodnotou 300 000 eur na jednu farmu. Podľa komisie takýto návrh umožňuje farmárom úplnú flexibilitu pri rozhodovaní sa o druhu a výške svojej produkcie. Cieľom takéhoto kroku je tiež presun podpory zameranej na produkciu smerom k dotáciám zameraným na producenta. Tým by sa zlepšil aj trhový mechanizmus a subvencie by mali ešte menší vplyv na obchod, čo je v súlade so zámermi liberalizácie obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami, ktoré presadzuje aj Svetová obchodná organizácia.

Tento krok však môže negatívne vplyvať na veľké farmy, ktoré dokážu využívať intenzívne hospodárenie. Návrh je citlivý aj v prípade Slovenskej republiky, pretože priemerná rozloha fariem je v SR rádovo vyššia ako v krajinách EÚ, z čoho vyplývajú aj relatívne vyššie štátne dotácie na jednu farmu.

Okrem zavedenia maximálnej úrovne pre podporu jednej farmy počíta nový návrh aj s prísnejším uplatňovaním štandardov týkajúcich sa potravinovej bezpečnosti, ochrany životného prostredia, zdravia zvierat a vhodného zaobchádzania s nimi, ako aj bezpečnosti pri práci. Splnenie týchto náležitostí bude podmienkou na získanie podpory Európskej únie. Navyiac budú musieť farmy, ktoré za rok získajú dotácie prevyšujúce 5000 eur povinne overovať svoje účtovníctvo v súlade s komunitárnym systémom auditu komerčných fariem.

Okrem obmedzenia dotácií z rozpočtu pre jednu farmu na úroveň 300 000 eur, predpokladá plán komisie redukciiu priamych platieb pre poľnohospodárov na úrovni 3 % ročne, pričom maximálne by malo ísť o redukciiu vo výške 20 %, tak ako bolo stanovené v Agende 2000. Zatiaľ čo ušetrené prostriedky z priamych platieb by mali byť rozdelené medzi členské krajiny EÚ podľa rozlohy poľnohospodárskej pôdy, počtu zamestnancov v poľnohospodárstve a prosperity celého sektora, v prípade peňazí, ktoré zostanú po zavedení maximálnej hranice pre podporu na jednu farmu uvažuje návrh komisie s presunutím

---

³ EK: The Mid-term review 2002, Brusel

prostriedkov na podporu rozvoja vidieka a to v tých členských krajinách, v ktorých sa prostriedky podarilo ušetriť. Celý návrh by nemal prekročiť finančný rámec odsúhlasený v Agende 2000.

Pri hodnotení situácie v produkcii a obchode s jednotlivými komoditami dospela Európska komisia k nasledovným záverom.

2.1 Obilniny

Základná reforma na trhu s obilninami začala v roku 1992. Jej dokončenie by malo prísť v súlade s Agendou 2000 v prebiehajúcom sedemročnom rozpočtovom období EÚ. Keďže EÚ je jedným z najvýznamnejších hráčov na svetovom trhu s obilninami je v jej záujme, aby vnútorné ceny na jednotnom trhu boli čo najbližšie svetovým cenám. Z tohto dôvodu komisia navrhla, aby sa pristúpilo k poslednému zníženiu intervenčnej ceny o 5 % v priebehu rokov 2004 až 2005, pričom takýto krok by bol kompenzovaný v súlade s Agendou 2000.

2.2 Olejniny

V prípade olejnín bolo v súlade s Agendou 2000 dohodnuté, že bude zrušený špeciálny podporný režim. Priame platby, ktoré sa viažu na pestovanie olejnín sa znížia na úroveň tých, ktoré sú naviazané na pestovanie obilnín. Na berlínskom summite dostala Komisia úlohu pripraviť v priebehu dvoch až troch rokov vyhodnotenie takýchto opatrení a prípadné návrhy na primerané zmeny, pokiaľ by sa produkčný potenciál pri tomto druhu komodít výrazne poškodil. Napriek tomu, že vďaka zmenám v dotačnom režime došlo ku krátkodobému poklesu osevných plôch olejnín, žiadne vážne ohrozenie produkčných kapacít pri tejto komodite nehrozí. Navyše, pokiaľ by sa Európska únia rozhodla znížiť intervenčné ceny na nákup obilnín, zvýhodnilo by sa pre poľnohospodárov pestovanie olejnín.

Hoci sa vplyvom zákazov niektorých druhov mäsa a dostupnosťou relatívne lacných olejnín zvýšil od roku 1999 do roku 2001 dovoz olejnín a výrobkov z nich na trh Európskej únie o 12,5 %, komisia v tom nevidí zásadný problém. Spravidla pritom išlo o dovoz sóje a výrobkov z nej. Na druhej strane návrhy komisie by mali umožniť európskym farmárom zvýšiť produkciu olejnín a tak reagovať na rastúci dopyt na trhu, resp. snahu o substituovanie niektorých druhov mäsa.

2.3 Ryža

V prípade pestovania ryže komisia navrhla výraznú zmenu v spoločnej politike. V rámci iniciatívy „všetko okrem zbraní“, ktorá sa týka dovozu tovarov z rozvojových krajín, by mal byť zlepšený prístup týchto štátov na európsky trh s ryžou. Komisia navrhla jednorázové 50 %-né zníženie intervenčnej ceny, čo by zosúladiť úroveň európskych cien so svetovými cenami tejto v Európe málo pestovanej komodity. Redukcia by mala byť kompenzovaná v súlade s platnými pravidlami.

2.4 Hovädzie mäso

Už v Berlíne bola intervenčná cena na hovädzie mäso znížená o 20 %. Vážny zásah pre sektor prinieslo najmä prepuknutie BSE a slintačky a krívačky medzi zvieratami. V roku 2002 sa trh začal spamätávať jednak v produkcii, jednak v spotrebe, ale aj v exporte. Podľa komisie súčasný systém priamych platieb viazucich sa na chov hovädzieho dobytku podporuje intenzívne hospodárenie, čo podnecuje obavy medzi spotrebiteľmi z možného výskytu podobných problémov ako to bolo v prípade už spomínaných chorôb.

Komisia navrhla nahradenie platieb súvisiacich s vekom a počtom zvierat jednorázovou platbou, ktorá by bola vypočítaná na základe predchádzajúcich rokov. Tým by sa čiastočne odstránil tlak na intenzifikáciu výroby. Ďalším krokom by mali byť štandardy na

kvalitu pôdy a životného prostredia, ktoré by taktiež prispeli k obmedzovaniu intenzívneho hospodárenia.

Naviac nie je možné počítať s tým, že by v blízkej budúcnosti boli európski farmári schopní exportovať hovädzie mäso bez podpory únie. Keďže jednu šestinou z týchto vývozov predstavujú živé zvieratá, má únia záujem o zabezpečenie dostatočných štandardov pri ich prevoze.

2.5 Mliečne výrobky

V oblasti mliečnych výrobkov je predpoklad, že v strednodobom horizonte sa všeobecný vývoj na trhu bude uberať skôr výhodným smerom. Očakáva sa raz dopytu po syre aj po čerstvých mliečnych výrobkoch. Výsledkom toho bude zvýšený dopyt po surovom mlieku, ktoré sa bude spotrebúvať práve na tieto oblasti. Na druhej strane tak klesne objem subvencovaných vývozov a znížia sa aj náklady na refundácie vývozov.

Do akej miery bude návrh Európskej komisie na radikálnu reformu Spoločnej poľnohospodárskej politiky priechodný medzi 15 členmi únie, zatiaľ nie je isté. Zatiaľ čo krajiny ako Španielsko, Portugalsko, Francúzsko, Belgicko ale aj Írsko tento návrh nepodporujú, najmä Veľká Británia, ale aj niektoré ďalšie krajiny zo severu únie si uvedomujú nevyhnutnosť reformy tejto politiky. Existujú dve zásadné príčiny, prečo reformovať poľnohospodársku politiku práve teraz. Prvou je rozšírenie Európskej únie, ktoré môže naštartovať špirálu zvyšovania dotácií do poľnohospodárstva a druhou sú prebiehajúce globálne obchodné rokovania na pôde WTO, ktoré rokujú o liberalizácii obchodu s poľnohospodárskymi produktmi. Európsky rozpočet nie je stavaný na situáciu, kedy by musel za rovnakých podmienok, aké majú súčasné členské krajiny únie, dotovať poľnohospodárstvo nových členov. V Agende 2000 sa ani nepredpokladá, že by noví členovia mali dostávať od únie priame platby. V tomto kontexte je reforma spoločnej politiky nevyhnutná aj preto, aby po určitom prechodnom období bola únia schopná zabezpečiť všetkým krajinám rovnaké podmienky.

V prípade rokovaní o liberalizácii obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami na pôde WTO je snahou väčšiny členských krajín odstrániť tie opatrenia, ktoré poškodzujú obchod. V prípade dotácií ide o tie, ktoré výrazne vplývajú na obchod (yellow) a tie, ktoré na obchod výrazný vplyv nemajú (green). Tendencia vo svete je presun z výrazne vplývajúcich subvencií, napríklad exportných subvencií alebo produkčných subvencií na tie, ktoré výrazný vplyv nemajú napríklad podpora vidieckych oblastí ale aj priame platby nezaložené na výške produkcie.

3. Perspektíva uplatňovania spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ v slovenskom poľnohospodárstve po vstupe SR do EÚ

Kapitola poľnohospodárstvo patrila v prístupových rokovaníach o vstupe do Európskej únie medzi najťažšie. Pretože okrem veľkej citlivosti v samotnej poľnohospodárskej výrobe a následnom obchode s agrokomoditami je najviac náročná na finančné prostriedky z únie. Pre Slovensko, podobne ako pre ostatné nové členské krajiny, boli otáznymi najmä jej dve oblasti. Prvou je otázka priamych platieb pre poľnohospodárov a druhou sú produkčné kvóty, ktoré únia stanovuje pre jednotlivé krajiny.

V otázke priamych platieb bolo navrhnuté zo strany Európskej komisie kompromisné riešenie, aby nové členské krajiny únie dostali po vstupe 25 % z výšky priamych platieb, ktoré dostávajú súčasní členovia únie. V nasledujúcich dvoch rokoch by mala podpora vzrásť

medziročne o 5 % a od roku 2007 by mala rásť o desať percentným ročným tempom tak, aby v roku 2013 bola dosiahnutá ich plná výška.

Aj keď došlo v otázke priamych platieb pre nové členské krajiny ku kompromisnému riešeniu, len ťažko možno predpokladať, že by v návrhu Komisie došlo k zvýšeniu úrovne priamych platieb. Realistické je predpokladať, že s Komisiou bude dohodnutá navrhovaná počiatočná úroveň priamych platieb v roku 2004 vo výške 25%. Vychádzajúc z úrovne priamych platieb v cenách v roku 2001, rozdiel medzi navrhovanou úrovňou (25/30/35%) a skutočnou úrovňou, predstavuje približne 174/302/425 miliónov korún. Tento rozdiel bude zrejme vyrovnaný vo forme tzv. národných vyrovnávacích priamych platieb zo štátneho rozpočtu a SR bude požadovať odpočítanie tejto čiastky z národného príspevku do rozpočtu EÚ.⁴

SR bude požadovať skrátenie prechodného obdobia na dosiahnutie 100 % priamych platieb na tri roky. Návrh reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorý komisia predložila v tomto roku by mohol prechodné obdobie rovnako skrátiť, pretože uvažuje až o 20 %-nom znížení priamych platieb.

V otázke produkčných kvót sa požiadavky SR s návrhom Európskej komisie často rozchádzajú. Nižšie ako požadované kvóty navrhuje komisia vo väčšine komodít a oblastí živočíšnej výroby, zatiaľ čo slovenskí poľnohospodári tvrdia, že požiadavky SR sú minimom na zabezpečenie potravinovej sebestačnosti. Rozdiely medzi návrhom Európskej komisie a požiadavkami SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Vybrané národné kvóty navrhované EK a SR		
	Návrh EK	Požiadavka SR
Základná výmera obrábanej ornej pôdy (mil. ha)	1,003	1,039
Výmera chmeľníc (ha)	314	364
Mlieko (tis. t)	946	1235
Kravy bez trhovej výroby (tis. ks)	26,7	50
Ovce a kozy (tis. ks)	218	400
Referenčný výnos obilnín (t/ha)	4,06	4,15
Tvrdá pšenica (tis. ha)	4,7	5
Lan (dlhé a krátke vlákno)	213	391
Cukor A (tis. t)	189,76	190
Cukor B (tis. t)	18,98	45
Izoglukóza A a B (tis. t)	3,32	60

Prameň: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, TREND

Zatiaľ sa nepodarilo dosiahnuť dohodu medzi slovenskými a európskymi vyjednávačmi ani v otázke výmery obrábanej pôdy. SR pritom potrebuje zvýšiť výmeru pôdy, na ktorej bude možné pestovať obilniny a strukoviny. Tieto komodity sú dôležité krmivá pre živočíšnu výrobu. V budúcnosti ich bude zrejme potrebné využívať vo väčšej miere, keďže dokážu čiastočne nahradiť používanie mäsovo-kostnej múčky vo výžive zvierat. Tá môže byť podľa niektorých analýz zdrojom nákazy BSE. Ďalším sporným bodom v rokovaniach je najmä produkcia mlieka. Európska únia už od roku 1984 kvótuje jeho produkciu. Rozdiel medzi návrhom komisie a požiadavkou SR je 250 miliónov litrov, čo predstavuje štvrtinu komisiou navrhovanej kvóty. Produkcia mlieka pritom na Slovensku po výraznom páde v 90. rokoch opäť stúpa a v minulom roku presiahla miliardu litrov. Rovnako rastie dopyt po mlieku a mliečnych výrobkoch, ktoré sa už dnes dovážajú zo zahraničia. Produkcia mlieka má vďaka vhodným podmienkam na Slovensku dobré predpoklady pre rozvoj.

⁴ Informácia o stave negociačných rokovaní v kapitole č.7 – Poľnohospodárstvo, Ministerstvo poľnohospodárstva

Najväčší rozdiel medzi návrhom komisie a požiadavkou SR je v prípade produkcie izoglukózy. Zatiaľ čo komisia ponúka možnosť vyrábať za rok 4 tisíc ton, Slovensko žiada kvótu 60 tisíc ton. Takto by bolo možné využiť výrobné kapacity v Boleráza, pričom by sa tam mohla spracovávať domáca surovina – kukurica. Izoglukózu ako sladidlo začínajú využívať najmä výrobcovia nealkoholických nápojov, keďže je lacnejšia ako klasický cukor. Podobný rozpor je v počte kráv bez trhovej produkcie mlieka, kde komisia tiež zatiaľ nie je ochotná akceptovať slovenskou stranou požadovaných 50-tisíc kusov. Najviac vyjednávania pokročili pri kvótach na chov oviec a kôz. Pôvodne komisia navrhovala 220-tisíc bahníc, teraz je však už reálny počet 275-tisíc a 30-tisíc kôz.

Napriek týmto výhradám by mali slovenskí poľnohospodári vstupom do únie získať. Konštatuje sa to aj v štúdií Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva (VÚEPP), ktorá sa zaoberá porovnaním poľnohospodárskych politík SR a EÚ. Napriek tomu, že spoločný poľnohospodársky trh únie je vysoko deformovaný, pre slovenských farmárov by bolo horšie, pokiaľ by zostali mimo neho, zatiaľ čo susediace krajiny by jeho deformáciu mohli vo svoj prospech využiť. Zvýšenie finančných zdrojov pre poľnohospodárstvo po vstupe SR do únie dokazuje aj nasledovná tabuľka:

Porovnanie finančných prostriedkov určených na poľnohospodárstvo pred vstupom SR do EÚ a po ňom (v mld. Sk)						
	Dotácie pred vstupom			Dotácie po vstupe		
	2000	2001	2002	2004 ¹	2005 ²	2006 ³
Priame platby (zo štátneho rozpočtu) ⁴	2,7	2,6	2,6	3,6	4,4	5,3
Priame platby vrátane NVPP	–	–	–	3,8	4,7	5,7
Rozvoj vidieka (z garančnej sekcie EAGGF)	3,5	3,4	3,4	13,7	13,7	13,9
SPP – trhová politika ⁵	0,8	0,5	0,5	1,5	2,2	2,2
Garančná sekcia EAGGF bez NVPP	7	6,4	6,4	18,9	20,3	21,4
Štrukturálne fondy – sekcia usmernenia ⁶	1,4	1,8	1,8	9	9	9,1
Poľnohospodárstvo spolu bez NVPP	8,4	8,2	8,2	27,9	29,3	30,6
Poľnohospodárstvo spolu vrátane NVPP	8,4	8,2	8,2	28,1	29,6	30

¹ pri priamych platbách vo výške 25%, ² pri priamych platbách vo výške 30%, ³ pri priamych platbách vo výške 35%, ⁴ vypočítané podľa systému priamych platieb v EÚ, nejde teda o celú kapitolu Poľnohospodárstvo, ⁵ napríklad exportné dotácie, ⁶ podpora investícií do poľnohospodárstva, napríklad na budovanie odbytových združení,

Poznámka: NVPP – národné vyrovnávacie platby, SPP – spoločná poľnohospodárska politika, EAGGF – Európsky garančný a usmerňovací fond

Prameň: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Trend

Celkové príjmy vyznievajú v prospech únie. Platby z únie však budú veľmi diferencované. Závisieť budú od charakteru regiónu, pretože najväčšie subvencie smerujú do znevýhodnených oblastí. Rovnako bude dôležité, nakoľko budú jednotlivé firmy schopné prostriedky využiť. Pri rovnakých podmienkach pre všetkých farmárov v únii by mali slovenskí poľnohospodári konkurenčnú výhodu najmä v rastlinnej výrobe, zatiaľ čo v živočíšnej by za európskymi konkurentmi skôr zaostávali.